

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Nyugalmazott állami tisztviselők a hajléktalanok menhelyén*

Forrás: *Új Nemzedék*

Bn
(Hely)

1925. 4. 29.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 362.52

Hely

Idő

"1925"

Személy

Hely

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Nyugalmazott állami tisztviselők a hajléktalanok menhelyén

— Az Új Nemzedék tudósítójától. —

A munkából szabadultakat és a munka nélkül is bőségesen élőket most várják a szórakozás, a dús esti étkezés, a könnyű mámor boldog órái, a mozgófényképszínházakba tódul a nép, a fővárosra leszáll a tavaszi este áttetsző párája, hat óra van. Az *Alföldi-utcában*, a hajléktalanok menhelye előtt szomoru karaván tanyázik. Egyik oldalon törődött, tépett ruhájú asszonyok, kezükben rongyokba csavart motyójjukkal, a másikon esettarcu, leszegett fejű, feltürt galléru rongyos férfiak. Előttük a nehéz láncsal lakatra zárt rácsos kapu. Az élet eseti jelei várnak bebocsáttatást a menhelyre, ahol álomra hajthatják fejüket. Szótlannul, valami fatalisztikus türelemmel várakoznak, csak egyiknek-másiknak szájából bugyannak elő tagolatlan, értelmetlen szavak, a pálinka mámoren párazik belőlük. Dülöngélve kopog végig rongyos bakancsában egy kormosaren ember az *Alföldi-utcán* és támaszkodik a falnak a többiek mellé; ez már elkészt és aligha lesz szállása éjszakára, hisz odabenn a felvételi helyiség előtt már hosszú sorban állanak a korábban jöttek.

— Csak ne essen eső az éjjel — dünnyögi az egyik várakozó, meghuzódniék a bokorban is.

Egy részeg ember lába összecsapkodik, lerogy a fal mellé és feje a mellére koppan. A pálinka leragasztja szemét.

Allami nyugdíjas a menhelyen

Ujabb jövevény érkezik, már messziről leri róla, hogy valaha jobb napokat látott. A gyűrött kabátot valamikor jobb szabó készíthette, a rongyos és szennyes cipő is másképp festett azelőtt. Kalapját mélyen a szemére huzza, úgy áll be a szomoru csoportba. Borostás arcu, idős férfi, homlokát mély ráncok árkojják. Szóba elegyedünk vele. Bizalmatlanul, szenvedően néz ránk, szomoru elesettsége kiül a szemébe.

— *K. Jenő nyugalmazott pénzügyi számellenőr vagyok* — mondja rekedten és félreformitja a fejét. Mikor részvétellel érdeklődünk az iránt, miért kell a menhelyre járnia, megoldódik a szava.

— *Havi 1 millió 40 ezer korona nyugdíjat kapok.* Nincs senkim itt a fővárosban, rokonaim mind elhaltak, kénytelen vagyok idejárnai, mert különben egy fillérem sem maradna a hónap közepén. A nyugdíjam harmadrészét lakásra kellene adnom, itt meg 1700 korona egy éjszakánként. Az életem: kórház és menhely. Mert betegeskedem és dolgozni sem tudok.

Még a részeg napszámos szemében is felcsillan a részvét, amikor *K. Jenő* beszél. Mindenki átérzi *K. Jenő* tragédiáját. És mikor a vaskapu megnyílik, tisztelettel engedik előre

a nyugalmazott pénzügyi számellenőrt. Legelőbb néki jusson ágy, szegénynek...

A költő huga

Az asszonyok csoportja már hangosabb. A napszámosasszonyok, akik menhelyre járnak, úgy eltrécselnek a komor épület előtt, mint otthon a faluban, ha leszáll az est, a mosolygó, muskátlis ház előtti padon. Beszámolnak egymásnak bajaikról, örömeikről és türelmetlenül várják a kapunyitást. Ma korábban kellett felvételre jelentkezni, mert este szentbeszéd lesz... Aki elkészt, annak kiűn kell várakoznia; ha van még hely, beengedik. A szürke-feketeruhás asszonyok közül kéri egy élénkebb öltözékű fiatal lány alakja. Nincs rajta kalap, a haja kuszált, az arca besett, de kopott külseje mögött is meglehet sejteni benne a hajdani urilányt. Csalovonakodva ereszkedik beszédbe és hosszas fagatás után vallja:

— *Állást jöttem keresni Budapestre.* Otthon nem maradhattam, meg van az okom rámiért. Már egy hete járok munka után, de mindenütt elutasítanak, hisz már egészen lerongyolódtam... Tudok gépirni, gyorsirni, de most nem lesz más hátra, minthogy varrónőnek vagy gyári munkásnőnek menjek el. Nem bánom, csak legyen tisztességes munkám. Talán majd lesz idő, hogy nem kell a menhelyre járnom...

Nem akarja elárulni a nevét. Végre, mikor megígérjük, hogy talán segíthetünk a sorsán, suttogva, hogy senki se hallja, mond egy nevet. A vezetéknevét egy országszerte jól ismert íróé, aki egy nagy alföldi városban lakik.

— *A huga vagyok*, — vallja be könnyezve. Halk szóval bátorítjuk, hogy ne essen kétségbe, sorsa még jobbra is fordulhat. Elmondja életét, mely a szenvedések és megpróbáltatások láncolata. A családja tudni sem akar most róla, csak bátyja, a költő segít rajta olykor-olykor. Most támasz nélkül, a

legmélyebb kétségbeesésben lőt-fut munka után a nagyvárosban...

Táruul az ajtó és a szolgál kikiált:

— *Még öten jöhetnek bel!*

A napszámosasszonyok zsivajogva tódulnak előre, a szerencsétlen lány, a költő huga, lemarad. Tartóztatjuk, hogy majd elintézzük odabenn a felvételét. De a lány lehajtott fejjel, gyors léptekkel elindul a sötétedő utcában a Teleki-tér felé. Ki tudja, hová sodorja végzete a költő hugát...

Tábori mise lesz a menhelyen

Bemegyünk a felvételi helyiségbe, ahol az éjjeli szállásra jelentkezőket lajstromozzák. Hosszu sorban álldogálnak a jelentkezők s egy tisztviselő gépiesen írja be egy könyvbe személyi adataikat.

— *Kocsis István 1882, Szolnok, Pestmegye, rokkant, jó éjszakái!*

Igy darálják be sorra egyforma, fakó, szesztől rekedt hangon az adataikat, a menhelylakói. Mindegyik arc, amelyik felbukkan az ajtó résében, külön tanulmányfeje a nyomornak és elesettségnak. Igen soknak a gallérja tüvel van összetűzve, ezeknek még *ingük sincs* és így takarják el a nyomoruságukat. Benn a hálótermekben azután tiszta hálóinget és papucsot kapnak és úgy dőlnek álomra a kínos gonddal tisztán tartott ágyakon és pries-

eseken. Csak úgy veszik fel őket, ha előbb a fertőtelenítő intézetben fertőtelenítik magukat és ezt igazolvánnyal bizonyítják.

Azelőtt majdnem minden nap megfürödtek a menhely lakói, — mondja a felvételt végző tisztviselő, — most azonban *bezárták a fürdőt, mert a fűtőanyag igen sokba kerül.*

Száznegyven nő és férfi számára van férőhely a menhelyen, de ez a szám is kevésnek bizonyult. Nap-nap után *tizenöt-husz embert kell visszautasítani*, mert már minden hely megtelt, különösen a télviz idején maradnak sokan szállás nélkül a jelentkezők közül. Persze a menhely vezetősége igyekszik úgy beosztani a jelentkezőket, hogy a csakugyan rászorulókat, a nyomorékokat és a jó magaviseletűeket jussanak fekhelyhez. És bizonyos méltánylást érdemlő esetekben még hosszabb időre is szállást ad egyeseknek, noha a szabályok szerint egy ember csak három napig maradhat. Ilyen eset *K. József nyugalmazott adótiszté*, aki szintén egyike azoknak a szerencsétleneknek, akik valaha jobb napokat láttak. K. József másfélmillió nyugdíjat kap és mégis a menhelyre szorul. A hónap elején Kecskemétről érkezik egy nőlátogatója, bizonyára rokona, *annak adja oda majdnem minden pénzét* és azután elmegy a hajléktalanok menhelyére. Mikor legelőször beállított, jól öltözött ember volt, most már rongyokban lóg le a ruha róla. A multkoriban olyan hiányos öltözékben jelent meg a Tisza Kálmán-téren, hogy bekísérte a rendőr.

Aki idekerül, annak az élete *a toloncház, a kórház és a menhely* között zajlik le. Ha kénytelenségből visszautasítunk valakit, egészen bizonyos, hogy az éjszaka folyamán rendőrkézre kerül és a toloncház látja vendégül. Igen sok ember *itt halt meg a menhelyen*, mindenkitől elhagyatva. És akadtak nők, akik *itt adtak életet gyermeküknek.*

A menhelyi élet lesújtó sivárságába csak olykor visznek fényt azok a lelki gyakorlatok és szentbeszédok, amelyeket a Domonkos-rendi atyák és kegyes nővérek rendeznek a szerencsétlenek vigasztalására. A pápai nuncius tavaly személyesen mondott misét a menhely elesettjeinek, holnap, vasárnap pedig az ő képviselőjében tartanak *tábori misét* a menhely udvarán. A lelki gyakorlatok és szentmisék után néhány napig csend és ájtatos nyugalom szokott honolni a menhelyen. A szent tanítás még az eldurvult lelkekre is hat.

Aztán megint a pálinka ördöge lesz urrá az élet elesettjein.